

СЪЮЗ НА ЮРИСТИТЕ В БЪЛГАРИЯ

ЦЕНТРАЛЕН СЪВЕТ

1000 София, ул. "Пиротска" № 7

тел./факс: 0359-2987-83-90

e-mail: sub@sub.bg

КОС КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

Изх. №

Г.с. № 1/К.с. 4/2013

Дата 14.05.2013

ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

С Т А Н О В И Щ Е

НА СЪЮЗА НА ЮРИСТИТЕ В БЪЛГАРИЯ
ПО КОНСТИТУЦИОННО ДЕЛО № 4 ОТ 2013 Г.

УВАЖАЕМИ КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

С определение от 9 април 2013 г. Съюзът на юристите в България е конституиран като заинтересована страна по конституционно дело № 4 от 2013 година, образувано по искане на омбудсмана на Република България за установяване на противоконституционност на разпоредбата на чл. 43, ал. 1, т. 2 и т. 3 от Закона за чужденците в Република България и на чл. 182, ал. 2, т. 2, б. „а” и чл. 221, ал. 6, т. 1 от Данъчно осигурителния процесуален кодекс, както и препис от определението на съда от 09.04.2013 г.

Съюзът на юристите в България изразява следното становище:

Двете посочени разпоредби, предмет на делото, се намират в дял четвърти на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс, озаглавен „Събиране на публичните вземания”.

Първата от тях е в глава двадесет и първа - „Изпълнение” и е под наименованието „Покана за доброволно изпълнение”. Разпоредбата предвижда *възможност* за органа, установил публичното вземане едновременно със или след поканата за доброволно изпълнение по ал. 1 на текста, ако задължението е по-голямо от 5000 лв. и не е представено обезпечение в размер на главницата и лихвите, да поиска от органите на Министерството на вътрешните работи да не се разрешава на длъжника

или на членовете на контролните или управителните му органи напускане на страната, както и да не се издават или да се отнемат издадените паспорти и заместващите ги документи за преминаване на държавната граница.

Втората норма е в глава двадесет и пета – „Принудително изпълнение”, раздел IV-ти - „Действия” и е под наименованието „Започване на производството”. Тя предвижда, че в случаите, когато мерките по чл. 182, ал. 2, т. 2 и ал. 4 не са предприети от съответния орган (установил вземането), публичният изпълнител *може*, ако задължението е в размер над 5000 лв. и не е представено обезпечение в размера на главницата и лихвите да поиска от органите на Министерството на вътрешните работи: а) да забранят на длъжника или на членовете на контролните или управителните му органи да напускат страната; б) да не издават или да отнемат издадените паспорти и заместващите ги документи за преминаване на държавната граница.

От ясното съдържание на разпоредбите се вижда, че те дават право на преценка, съответно на органа, установил публичното вземане и на публичния изпълнител, да поискат от органите на МВР налагане на принудителни административни мерки от вида на описаните. Органите на МВР, именно, са компетентни за издаване на посочените индивидуални административни актове. Разпоредбата на чл. 75, т. 5 от Закона за българските лични документи (ЗБЛД) (редакция доп. - ДВ, бр. 45 от 2002 г., в сила от 30.04.2002 г., изм., бр. 29 от 2003 г., бр. 105 от 2005 г.), *обявена за противоконституционна с Решение №2 от 31.03.2011г. на Конституционния съд на РБ по конституционно дело №2/2011г.*, предвиждаше компетентните органи на МВР, при обвързана компетентност, да не разрешават напускане на страната на лицата, за които е поискана забрана по реда на чл. 182, ал. 2, т. 2, буква "а" и по чл. 221, ал. 6, т. 1, букви "а" и "б" от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс. С обявяването на нормата от ЗБЛД за противоконституционна, органите на МВР бяха лишени от компетентността да налагат принудителната административна мярка „забрана за напускане на страната” по исканията на органа, установил публичното вземане, съответно - публичния изпълнител, което направи лишени от съдържание и на практика неприложими процесните разпоредби от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.

Затова, въпреки, че с Определение от 09.04.2013 г. Конституционният съд на РБ е допуснал за разглеждане по същество искането за установяване на противоконституционност на тези разпоредби, становището на Съюза на юристите в България е, че искането на омбудсмана на РБ е недопустимо на посоченото основание и не следва да бъде разглеждано по същество.

Евентуално, ако не приемете гореизложените съображения, становището ни по съществуващото на искането е, че обсъжданите разпоредби

не са противоконституционни поради следното:

Конституционната норма на чл. 35 гласи: „Всеки има право свободно да избира своето местожителство, да се придвижва по територията на страната и да напуска нейните предели. Това право може да се ограничава само със закон, за защита на националната сигурност, народното здраве и правата и свободите на други граждани. Всеки български гражданин има право да се завръща в страната.” Обсъжданите разпоредби на ДОПК, доколкото не дават компетентност на административни органи за налагане на принудителна административна мярка „Забрана за напускане на страната” не представляват „закон” по смисъла на разпоредбата на Конституцията, който да ограничава правото на свободно придвижване. Въпреки, че ние не намираме основания да се приеме обратното, в случай, че тези разпоредби бъдат приети като такъв закон, следва да се има предвид, че те предвиждат оперативна самостоятелност на органа, установил публичното вземане, съответно - на публичния изпълнител, което означава, че евентуалното ограничаване на основно право би настъпило не автоматично поради съдържанието на законовите норми, а в резултат на всяка конкретна преценка на органа, установил публичното вземане, съответно - публичния изпълнител. Последното съображение съществено отличава казуса от този по конституционно дело №2/2011г. на Конституционния съд на Република България.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(ВЛ. СЛАВОВ)